

Serwis
Prawo i Zdrowie

Prawo ochrony zdrowia w pytaniach i odpowiedziach

zakład opieki zdrowotnej

Agnieszka Sieńko

ABC

a Wolters Kluwer business

Prawo ochrony zdrowia w pytaniach i odpowiedziach

zakład opieki zdrowotnej

Agnieszka Sieńko

ABC

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2011

Wydawca:
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący:
Anna Berska

Opracowanie redakcyjne:
JustLuk

Skład, łamanie:
JustLuk, Łukasz Drzewiecki, Stanisław Drzewiecki

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2011

ISBN 978-83-264-0639-3

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa www.profinfo.pl

———— SPIS TREŚCI ————

Wykaz skrótów.....	7
Wprowadzenie	11
Rozdział pierwszy	
Zarządzanie zakładem opieki zdrowotnej	13
Rozdział drugi	
Rada Społeczna	46
Rozdział trzeci	
Organizacja zakładu opieki zdrowotnej	56
Rozdział czwarty	
Infrastruktura i sprzęt	84
Rozdział piąty	
Finanse zakładu opieki zdrowotnej.....	97
Rozdział szósty	
Darowizny	106
Rozdział siódmy	
Outsourcing.....	113
Rozdział ósmy	
Gospodarowanie w zakładzie opieki zdrowotnej.....	123

Rozdział dziewiąty

Kadry w zakładzie opieki zdrowotnej..... 139

Rozdział dziesiąty

Zbiorowe prawo pracy w zakładzie opieki zdrowotnej 152

Rozdział jedenasty

Procedury przekształcania zakładu opieki zdrowotnej..... 160

Rozdział dwunasty

Pacjenci w zakładzie opieki zdrowotnej 176

Rozdział trzynasty

Kontrola w zakładzie opieki zdrowotnej 183

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

k.c.	–	ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
Konstytucja RP	–	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
k.p.	–	ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
k.p.a.	–	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.)
k.p.c.	–	ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
k.p.k.	–	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
k.s.h.	–	ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.)
pr. farm.	–	ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn. zm.)
p.s.w.	–	ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.)
p.z.p.	–	ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.)
r.r.z.o.z.	–	rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie rejestru zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 169, poz. 1781 z późn. zm.)
r.s.l.l.d.	–	rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779 z późn. zm.)
r.u.ś.o.z.	–	rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 81, poz. 484).

- r.w.f.s. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 z późn. zm.)
- r.w.s.k. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2000 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej określonego rodzaju (Dz. U. Nr 44, poz. 520 z późn. zm.)
- u.d.i.p. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.)
- u.f.p. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.)
- u.g.k. – ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43 z późn. zm.)
- u.g.n. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)
- u.k.p. – ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 z późn. zm.)
- u.k.r.s. – ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.)
- u.o.a.n.p. – ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 17, poz. 95)
- u.o.d.o. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.)
- u.o.p.d.g. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 z późn. zm.)
- u.p.d.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 z późn. zm.)
- u.p.i.p. – ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589 z późn. zm.)

u.p.ś.f.	–	ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o przekazaniu środków finansowych świadczeniodawcom na wzrost wynagrodzeń (Dz. U. Nr 149, poz. 1076 z późn. zm.)
u.r.	–	ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.)
u.r.s.z.	–	ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. Nr 55, poz. 236 z późn. zm.)
u.s.d.g.	–	ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.)
u.s.p.	–	ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.)
u.s.z.r.	–	ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm.)
u.ś.o.z.	–	ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)
u.w.m.	–	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. Nr 93, poz. 896 z późn. zm.)
u.w.o.k. (ustawa kominowa)	–	ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306 z późn. zm.)
u.z.l.l.d.	–	ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857 z późn. zm.)
u.z.n.k.	–	ustawę z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.)
u.z.o.z.	–	ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.)
u.z.z.	–	ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.)
ustawa o VAT	–	ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.)

Inne

CMKP	–	Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego
HACCP	–	Hazard Analysis and Critical Control Points (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli)
KRS	–	Krajowy Rejestr Sądowy
NFZ	–	Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ	–	niepubliczny zakład opieki zdrowotnej
OSNP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
PIS	–	Państwowa Inspekcja Sanitarna
POZ Specjalistyka	–	Podstawowa Opieka Zdrowotna Specjalistyka
SOR	–	Szpitalny Oddział Ratunkowy
SPZOZ	–	samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
ZOZ	–	zakład opieki zdrowotnej

WPROWADZENIE

Oddaję do rąk Czytelników opracowanie obejmujące najważniejsze zagadnienia dotyczące funkcjonowania zakładu opieki zdrowotnej. Praca porusza problemy charakterystyczne i cenne dla funkcjonowania zarówno samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, jak i zakładów niepublicznych. Założeniem książki jest podanie Czytelnikom rozwiązań w konkretnych stanach faktycznych. Książka stanowi bowiem zbiór problemów powstałych w praktyce prowadzenia szpitali i przychodni, a opracowanych przeze mnie na potrzeby serwisu Prawo i Zdrowie prowadzonego przez wydawnictwo Wolters Kluwer Polska.

Prowadzenie działalności na rynku usług medycznych jest reglamentowane. Oznacza to, że nie każdy i nie w każdej formie może udzielać świadczeń zdrowotnych. Na tym jednak ingerencja prawa w działalność czy – ściślej – prowadzenie zakładu opieki zdrowotnej się nie kończy. Prawo reguluje warunki zatrudniania w zakładach opieki zdrowotnej. W szczególności sposób dotyczy to osób pełniących funkcje kierownicze. Co ciekawe, nawet w sferze prywatnej prawodawca nie daje właścicielowi dowolności w obsadzie funkcji kierowniczych. Świadczenia zdrowotne mogą być udzielane w zakładzie wyłącznie wtedy, gdy spełnia on wymagania lokalowe i infrastrukturalne dla konkretnego typu działalności. Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej nie może nawet samodzielnie – *nomen omen* – przyjąć darowizny, jeżeli obejmuje ona sprzęt medyczny. Te wszystkie i wiele innych zagadnień dotyczących codzienności zarządczej w zoz-ie legły u podstaw powstania książki.

Przygotowania do skonstruowania niniejszego wydawnictwa obejmowały przede wszystkim analizę pytań i odpowiedzi zgromadzonych w serwisie, a dotyczących kierowania zakładem opieki zdrowotnej, jego organizacji i przekształcania, zatrudniania w nim, zapewnienia jego właściwej infrastruktury oraz finansowania. Efektem analizy jest usystematyzowanie

zagadnień w sześciu rozdziałach. Poszczególne części obejmują grupę konkretnych pytań i odpowiedzi udzielonych na gruncie opisanych w pytaniach stanów faktycznych. Układ opracowania i wybór pytań wraz z odpowiedziami podyktowany jest doświadczeniami praktyka. Względy praktyczne spowodowały także wyodrębnienie w osobnym rozdziale zagadnień dotyczących darowizn dla zakładów opieki zdrowotnej.

Bardzo dziękuję Użytkownikom serwisu Prawo i Zdrowie za inspirację i dostarczenie zagadnień do opracowania niniejszego wydawnictwa. Naturalnie opracowanie mogłoby obejmować wiele innych istotnych w codziennej praktyce szpitali zagadnień, jak choćby procedowanie nad zawieraniem umów na badanie kliniczne czy kwestia kontroli zakładów opieki zdrowotnej. Niestety formuła opracowania nie pozwoliła – wobec braku pytań – na poświęcenie części książki takim właśnie problemom.

Moją ambicją jest ułatwienie Czytelnikom rozwiązania przynajmniej części swych problemów dzięki zawartym w książce odpowiedziom. Zbliżające się poważne zmiany w ustroju zakładów opieki zdrowotnej i organizacji rynku ochrony zdrowia ponad wszelką wątpliwość staną się inspiracją do dalszych opracowań.

Agnieszka Sieńko

ZARZĄDZANIE ZAKŁADEM OPIEKI ZDROWOTNEJ

Niniejszy rozdział – jeden z obszerniejszych w całym zbiorze – grupuje zagadnienia dotyczące szeroko rozumianego kierowania zakładem opieki zdrowotnej. Problematyka rozdziału obejmuje zarówno procedury, jakimi związany jest podmiot tworzący zakład, jak i te bezpośrednio obowiązujące kierownika ZOZ-u. Opracowanie dotyczy także powinności i uprawnień kierownika zakładu opieki zdrowotnej. W odróżnieniu od znacznej części zbioru, w tej części zachowana jest pełna równowaga w uwagach poświęconych zakładom niepublicznym i publicznym. Ta cecha niniejszego rozdziału odzwierciedla charakterystykę obu rodzajów zakładów. O ile bowiem dopuszczalne dla niepublicznego ZOZ-u formy działalności są wykluczone w odniesieniu do SPZOZ-u, o tyle wymagania formalne dla kierowania ZOZ-em są podobne.

1. Czy samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest miasto na prawach powiatu oraz który do nieodpłatnego użytkowania ma przekazany majątek trwały w postaci nieruchomości (budynki), ma obowiązek zatrudnić zarządcę nieruchomości?

Odpowiedź

Żaden przepis prawa nie nakłada na samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej obowiązku zatrudnienia zarządcy nieruchomości. Nie oznacza to naturalnie dowolności w zarządzaniu nieruchomością i zwolnienia z obowiązku należytego nadzoru nad nieruchomością.

2. Czy istnieje możliwość ubiegania się o nagrodę okolicznościową Ministra Zdrowia dla dyrektora SPZOZ-u w związku z osiągnię-

mi wynikami pracy w ochronie zdrowia, efektywnym zarządzaniem jednostką i wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań w zakresie zarządzania?

Odpowiedź

Według dostępnych procedur nie ma podstaw do ubiegania się o nagrodę okolicznościową dla dyrektora SPZOZ-u. Minister Zdrowia przyznaje nagrody dla nauczycieli akademickich po spełnieniu określonych kryteriów. Jedynie takie nagrody mogą stanowić szczególną – w porównaniu ze świadczeniami wynikającymi ze stosunku pracy – gratyfikację czy uhonorowanie osiągnięć zawodowych w ochronie zdrowia. Zasady przyznawania takich nagród są określone przez Ministra Zdrowia na podstawie art. 155 ust. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich (Dz. U. Nr 139, poz. 978 z późn. zm.). Przykładem wskazanych zasad jest dokument pt.: „Zasady rozpatrywania wniosków o nagrody ministra zdrowia dla nauczycieli akademickich w 2010 r.”, zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w dniu 25 stycznia 2010 r., publikowany na stronie <http://www.mz.gov.pl/wwwmz/index?mr=b2&ms=0&ml=pl&mi=0&mx=0&mt=&my=97&ma=014501>.

Innych nagród Minister Zdrowia nie przyznaje.

3. Jestem dyrektorem placówki służby zdrowia. Trafiają do mnie różne skargi oraz wnioski, a także sam piszę dokumenty z prośbą o udzielenie odpowiedzi. Proszę o podanie podstaw prawnych, z których wynikają terminy na udzielenie odpowiedzi. Prokuratura i NFZ żądają odpowiedzi w terminie do 7 dni. Czy mają do tego prawo?

Odpowiedź

Prokurator jest upoważniony do wskazania terminu udzielenia odpowiedzi, podobnie jak ma prawo wyznaczać terminy każdej czynności procesowej w toku postępowania. NFZ nie ma w zasadzie takich uprawnień. Ogólne zasady postępowania i terminy rozstrzygnięcia wynikają z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst

jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.). Artykuł 35 k.p.a. ustanawia trzy terminy załatwiania spraw. Termin:

- 1) niezwłoczny – jest to termin podstawowy załatwiania spraw, i to ten termin jest terminem udzielania odpowiedzi na różne pisma;
- 2) 1 miesiąca – jest to termin załatwiania spraw wymagających postępowania wyjaśniającego;
- 3) 2 miesięcy – jest to termin załatwienia sprawy szczególnie skomplikowanej.

Wyznaczenie np. przez NFZ terminu 7 dni na udzielenie odpowiedzi jest zatem terminem prawidłowym, a nadto należy pamiętać, że NFZ sam jest zobowiązany do rozstrzygnięcia spraw w terminach opisanych w powołanym wyżej przepisie k.p.a.

Terminy udzielenia odpowiedzi na pytania innych podmiotów, np. kontrahentów, także powinny podlegać przepisom k.p.a. i należy odpowiedzi tych udzielać w terminie niezwłocznym, a w razie konieczności prowadzenia postępowania wyjaśniającego – w terminie do 1 miesiąca. Normy k.p.a. w omawianym przypadku stosuje się posiłkowo wobec braku regulacji adresowanych wprost do kierownika publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

4. Czy kierownik publicznego zakładu opieki zdrowotnej (szpital), którego organem założycielskim jest rada miasta (jednostka samorządu terytorialnego), może prowadzić indywidualną praktykę lekarską?

Odpowiedź

Nie, kierownik publicznego zakładu opieki zdrowotnej, utworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, nie może prowadzić indywidualnej praktyki lekarskiej.

Uzasadnienie

Zakaz prowadzenia przez kierownika publicznego zakładu opieki zdrowotnej, utworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego będącą powiatem (tak wynika z pytania wskazującego na radę miasta), zawiera przepis art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 z późn. zm.). Kierownik publicznego za-

kładu opieki zdrowotnej jest osobą pełniącą funkcję kierownika powiatowej jednostki organizacyjnej albo osobą zarządzającą powiatową osobą prawną w rozumieniu przepisu art. 2 u.o.p.d.g. Typ podmiotu uzależniony jest od formy organizacyjno-prawnej, w jakiej prowadzony jest zakład – czy jest to samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej stanowiący odrębną osobę prawną, czy też jest to publiczny zakład opieki zdrowotnej prowadzony w formie przewidzianej przez przepisy regulujące działalność w sferze finansów publicznych. Po nowelizacji przepisów regulujących ustrój finansów publicznych ustawodawca nie znowelizował zapisów art. 35c ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, tekst jedn.: (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.). Zgodnie z powołanym przepisem publiczny zakład opieki zdrowotnej może być prowadzony w formie jednostki budżetowej lub zakładu budżetowego. Tymczasem przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) przewidują formę jednostki budżetowej i samorządowej zakładu budżetowego. Samorządowe zakłady budżetowe z kolei są zarezerwowane tylko dla zadań zawartych w enumeratywnym katalogu art. 14 u.f.p., w którym to katalogu brak zadań z zakresu ochrony zdrowia. Dotychczas więc wiadomo, że kierownik nie może prowadzić działalności gospodarczej. Należy więc sprawdzić, czy praktyka lekarska stanowi działalność gospodarczą. Odpowiedź na tę wątpliwość zawiera art. 49a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857 z późn. zm.), który wprost stanowi, że prowadzenie praktyki jest działalnością gospodarczą.

5. Czy dyrektor SPZOZ-u (bez wykształcenia medycznego) musi mieć zastępcę ds. leczenia, jeśli wyznaczył lekarzy – kierowników przychodni? Co oznacza, że z-ca to osoba posiadająca wyższe wykształcenie o odpowiednim kierunku (tzn. jakim)?

Odpowiedź

Prawo nie stawia wymogu powołania zastępcy dyrektora ds. leczenia w SPZOZ-ie.

Uzasadnienie

Wniosek polegający na obowiązku powołania zastępcy ds. medycznych w sytuacji, gdy kierownik ZOZ-u nie jest lekarzem, bywa opierany o prze-

pis art. 44a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.). Przepis ten stanowi jednak rodzaj instrukcji. Wskazuje mianowicie, że w sytuacji gdy kierownik nie jest lekarzem, a zostanie podjęta decyzja o powołaniu zastępcy ds. leczenia, konieczne jest przeprowadzenie konkursu na to stanowisko. W żadnym więc razie z treści art. 44a u.z.o.z. nie wynika obowiązek powołania zastępcy – lekarza. Odpowiedź na pytanie jest zatem przecząca – dyrektor SPZOZ-u niebędący lekarzem nie musi mieć zastępcy ds. leczenia.

6. Czy organ założycielski ma obowiązek przeprowadzić postępowanie konkursowe na dyrektora SPZOZ-u (ustawa o zakładach opieki zdrowotnej odnosi się do publicznych ZOZ-ów z wyłączeniem zakładów samodzielnych – art. 44a)? Jeśli tak, to jaka jest procedura postępowania konkursowego? Czy można nawiązać stosunek pracy z dyrektorem SPZOZ-u w inny sposób niż przez konkurs?

Odpowiedź

Na stanowiska dyrektora w SPZOZ nie przeprowadza się konkursu.

Uzasadnienie

Artykuł 44a u.z.o.z. stanowi wprost, że na stanowisko dyrektora SPZOZ nie przeprowadza się konkursu. Organ założycielski na podstawie art. 44 u.z.o.z. powołuje konkretną osobę na stanowisko dyrektora i zawiera z tą osobą jedną z umów wskazanych w art. 44 u.z.o.z. Do „wyboru” są umowy:

- 1) o pracę – w szerokim rozumieniu ta grupa obejmuje także powołanie;
- 2) cywilnoprawna (zlecenie, kontrakt menedżerski).

Terminy: „publiczny zakład opieki zdrowotnej” oraz „samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej” nie pozostają w stosunku do siebie w stosunku wykluczania. Każdy zakład samodzielny jest bowiem publicznym, ale nie każdy publiczny jest samodzielnym. Zatem jeżeli jakiś przepis mówi o zakładach publicznych, obejmuje on także SPZOZ-y, chyba że – tak jak w art. 44a u.z.o.z. – ustawa wyraźnie stosowanie przepisu wyłącza.

7. Powołanie likwidatora SPZOZ-u odbyło się w drodze stosownej uchwały (zarządzenia). Czy zakończenie pracy likwidatora SPZOZ-u,

w związku z zakończonym procesem likwidacji zakładu, wymaga również podjęcia odrębnej uchwały (zarządzenia) o odwołaniu likwidatora?

Odpowiedź

Określenie trybu zakończenia pracy likwidatora jest uzależnione od treści uchwały powołującej tegoż likwidatora. Jeżeli w uchwale nie określono np., że likwidator został powołany na czas prowadzenia postępowania likwidacyjnego do czasu wykreślenia SPZOZ-u z KRS-u, wówczas zasadne jest podjęcie uchwały o odwołaniu likwidatora z pełnionej funkcji w trybie art. 70 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). W uzasadnieniu uchwały należy wskazać na ukończenie postępowania likwidacyjnego jako powodu odwołania. Co do zasady trudno mówić o wygaśnięciu stosunku pracy likwidatora z mocy prawa, albowiem zgodnie z art. 63² k.p. stosunek pracy wygasa z mocy prawa z dniem śmierci pracodawcy. Wykreślenie SPZOZ-u z rejestru jest równoznaczne w skutkach w sferze prawa pracy ze śmiercią pracodawcy, ale zgodnie z art. 60 u.z.o.z. w uchwale likwidacyjnej należy wskazać podmiot, który przejmuje prawa i obowiązki likwidowanego zakładu. Ta regulacja dotyczy także pracowników. Stosunek pracy może tym samym nie wygasnąć z uwagi na treść postanowień uchwały likwidacyjnej. Stąd, w razie braku wyraźnego postanowienia w uchwale powołującej, zasadne jest podjęcie uchwały o odwołaniu likwidatora.

8. Czy szpital powinien dokonać zmiany zakresu obowiązków pracowników w przypadku zmiany dyrektora szpitala, przy czym zasadnicza treść zakresu nie ulega zmianie, lecz sama tylko osoba zatwierdzająca?

Odpowiedź

Pracodawca w żadnym wypadku nie ma obowiązku zmieniać zakresu obowiązków w związku ze zmianą dyrektora.

Uzasadnienie

Zmiana osoby zarządzającej zakładem pracy – a o takiej zmianie w istocie mowa – nie ma żadnego wpływu na czynności dokonane przez

poprzednika. Pracodawca był i pozostaje nadal ten sam. Trudno wyobrazić sobie sytuację, w której konieczne byłoby korygowanie wszystkich dokumentów w przypadku każdej zmiany osoby zarządzającej. Prawo pracy posługuje się pojęciem pracodawcy i termin ten dotyczy jednostki zatrudniającej pracowników, nie zaś osoby dyrektora (zob. art. 3 k.p.). Zakres obowiązków poszczególnego pracownika ustala pracodawca, nie zaś dyrektor. Dyrektor jest bowiem „tylko” osobą wykonującą czynności z zakresu prawa pracy w imieniu pracodawcy – (art. 3¹ k.p.). A zatem dopóki pracodawca nie zadecyduje o modyfikacji zakresu obowiązków pracowników, nie ma żadnych podstaw prawnych do wprowadzania zmian w dokumentach.

9. Czy na stanowisko zastępcy dyrektora ds. ekonomicznych należy, zgodnie z ustawą o zakładach opieki zdrowotnej, przeprowadzić postępowanie konkursowe?

Odpowiedź

Nie, na takie stanowisko nie trzeba przeprowadzać konkursu.

Uzasadnienie

Artykuł 44a u.z.o.z. wskazuje zamknięty katalog stanowisk, na które należy przeprowadzać konkurs. I tak, w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, z wyjątkiem publicznych zakładów opieki zdrowotnej utworzonych w celu określonym w art. 1 ust. 2 pkt 1 u.z.o.z. oraz żłobków, przeprowadza się konkurs na stanowisko:

- 1) kierownika zakładu, z wyjątkiem kierownika samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej;
- 2) zastępcy kierownika zakładu w zakładzie, w którym kierownik nie jest lekarzem;
- 3) ordynatora;
 - a) ordynatora – kierownika kliniki;
 - b) ordynatora – kierownika oddziału klinicznego;
- 4) naczelnej pielęgniarki;
- 5) przełożonej pielęgniarek zakładu;
- 6) pielęgniarki oddziałowej.